

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

7/5554

SAYI : B 14 0 BHİ 0 00 00 02-812
KONU : Yazılı Soru Önergesi

22 -12- 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ: 25.11.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5554-9549/20240' sayılı yazınız.

Uşak Milletvekili Osman COŞKUNOĞLU'nun, "F klavyenin zorunlu standart olarak uygulanmasına" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/5554) esas nolu yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ek: 2 sayfa önerge cevabı

Gereği _____ :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi _____ :
Başbakanlığa

**UŞAK MİLLETVEKİLİ SAYIN OSMAN COŞKUNOĞLU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ**

- 1- **Daktilolarda F-klavye 1974 yılında Türk Standartlar Enstitüsü tarafından Zorunlu Standart olarak onanmıştır. Bu standart halen geçerli midir?**
- 2- **Eğer geçerliyse, daktiloların yerini bilgisayarlar aldığına göre F-klavyenin bilgisayar klavyeleri için de Zorunlu Standart olması gerekmez mi?**
- 3- **Eğer bilgisayarlar da F-klavye Zorunlu Standart ise, bu standardın uygulanması yönünde Bakanlığınız ne gibi girişimlerde bulunmaktadır?**

Ülkemize ithal edilen bilgisayar sistemleri ve elektronik cihazlarda Türkçe karakterlerin ve Türkçe klavye olarak bilinen F klavyenin kullanımı hakkında basın yayın aracılığıyla ve münferit başvurular şeklinde bugüne kadar birçok şikayet dile getirilmiştir.

Türkçe karakterlerin ve F klavye sisteminin kullanımına ilişkin olarak Türk Standartlar Enstitüsü ve T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı arasında 2003 yılı Şubat ve Mart aylarında fikir ve bilgi alışverişi şeklinde yazışmalar olmuş, bu yazışmalarda T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığının ülkemize ithal edilecek elektronik cihazlarda Türkçe dil desteği koşulunun getirilmesi ve Türkçe dil desteği gerektiren tüm elektronik cihazlar için asgari şartlar içeren bir teknik belge hazırlanmasına ilişkin düşünceleri ifade edilmiştir.

Türk Standartlar Enstitüsü bu konuda gerekli duyarlılığı göstermekte olup, gerekli çalışma ve değerlendirmeler Türk Standartlar Enstitüsü bünyesinde çalışmalarını sürdürmekte olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Hazırlık grubunca tamamlanmıştır.

Bilindiği gibi Türkçe karakter seti "Latin-5" karakter grubunda yer almaktadır. Elektronik sistemlerde yaygın olarak kullanılmakta olan "Latin-1" karakter setinde Türkçe karakter setinin de yer almasına ilişkin geçen yıllarda yapılan başvurular İzlanda Dili Karakter setinin "Latin-1" dışında kalacağı gerekçesiyle kabul edilmemiştir.

Bilgisayar yazılımlarında Türkçe karakterlerin kullanılamaması gerçekte Türkçe karakter setinin "Latin-5" grubunda yer almasından kaynaklanmaktadır. Zira bilgisayar donanımı, çevre birimleri ve yazılım üreten yabancı firmalar ISO standartları içinde tanımlanan "Latin-1, Latin-2, Latin-5 vs." gibi dil karakter kodları yerine UNICODE olarak adlandırılan bilgisayar yazılım ve donanımlarında ortak olarak kullanılan bir kodlama sistemi oluşturmuşlar ve bunu kullanıma sunmuşlardır. Türkçe karakter seti de UNICODE karakter grubu içinde yer almaktadır.

Bundan dolayıdır ki esas çözüm; ülkemizde ithalata izin veren ve bunu denetleyen kamu kuruluşlarının; ithal edilecek her türlü bilgisayar donanımı, çevre birimleri ve yazılımlarda Türkçe karakter setinin yer aldığı "Latin-5" ve/veya UNICODE karakter seti kullanımını zorunlu şart olarak koyması ve bunun gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini denetlemesidir.

Bunun sağlanması için: işletiminde ve/veya çalıştırılmasında alfabetik karakterlerin kullanıldığı; cihaz üzerinde veya içinde yer alan görüntü panellerinde ve/veya cihaz içinde gömülü elektronik belleklerde yer alan tüm elektronik cihazlarda TSE tarafından hazırlanmış ve yürürlükte olan;

“TS ISO/IEC 8859-9 Bilgi Teknolojisi- 8-Bit Tek-Bayt Kodlanmış Grafik Karakter Kümeleri- Bölüm 9:5 No’lu Latin Alfabesi” standardının ve ithal olunan sistemlerde F Klavye sisteminin bulunması için yürürlükte olan “TS 2117 Alfabe Türk Klavyelerin Temel Düzeni- İki Elle Kullanılan” standardının ilgili bakanlık ve kurumlarla koordinasyon sağlanarak uygulanmasının sağlanması gerekmektedir.

Bilindiği üzere Türk Standartları Enstitüsü’nün hazırladığı Türk Standartları ihtiyari niteliktedir. Herhangi bir bakanlık, bir standardın can, mal güvenliği, çevre koruması, güvenlik vb. konular açısından önemli olduğu ve tarafların bu standarda uyması gerektiği kararına varır ise, bahis konusu standardı bir tebliğ ile Resmi Gazete’de yayımlayarak zorunlu uygulamaya koyabilir. Bu standartların uygunluk kontrolü ilgili bakanlığın yetki ve sorumluluğundadır. Bu şekilde uygulamaya konulmuş bir standart revize edildiğinde ya da yerine başka bir standart hazırlandığında TSE bunları ilgili Bakanlığa bildirmektedir.

Sözü edilen mecburi standartların uygulamaya konulması ve yürürlükte olan Standardların mecburiyetlerinin iptali de tamamen ilgili Bakanlığın yetki ve sorumluluğundadır.

Ayrıca, F Klavye standardı Bakanlığımızca mecburi uygulamaya konulan Standardlar listesinde bulunmamaktadır.